

Döme Barbara

Az úrinő cekkere

A nő előttem száll fel a földalattira. Figyelem, ahogy leül, ahogy gondosan elsimítja elegáns kabátján a redőket, és akkurátusan maga mellé helyezi a cekkerét. Retiküljét szorosán magához szorítja.

Pesti úrinő – gondolom, miközben fürkésző pillantással lopva tetőtől talpig átviszsgálom. Így próbálom lekötni magam. Ideges vagyok a találkozó miatt, amire igyekszem. Útitársam fejbúbjánál kezdem a megfigyelést, mivel állva kényelmesen rálátok. Frissen fodrászolt, divatjamúlt, de elegáns tupírozott kontyot visel, melyet, akár pont a mondatot, egy lila masnival fejezett be. Hosszú fehér szövetkabátján semmi makula. Lila bőrcsizmája magas sarkú. Retikülje, sálja és a kezén viselt méretes köves gyűrű szintén ibolyaszínű. Köhint, de olyan finoman, mintha tavaszi szellőnek nyitna kaput a száján át.

Pesti úrinő – állapítom meg ismét. – Pont olyan, amilyen gyerekkoromban szerettem volna lenni, amilyennek egy vidéki kislány képzei a számára elérhetetlen távolságra lévő romantikus szépséget. Nálunk az asszonyok másmilyenek voltak.

A cekkere is olyan kifinomult, olyan titokzatos. Nem látni, mi van benne, csak sejtem a kitéremkedésekből, mit vásárolhatott. Alul, középen több gömbölyű tárgyat vélek felfedezni a cekkerben. Narancs lehet. Az úrinő a gyerekeinek vehette, mert ilyenkor télen kell a vitamin. Nem csak dáma, gondos családanya is – mosolygok elismerően, miközben otthonkát viselő édesanyámra gondolok, aki még a hetvenes években is mindig szerzett nekünk narancsot karácsonykor, persze pult alól. A zöldséges asszonynak januárban az összes ruhája fel lett újítva. Anyám varrónő volt.

A hölgy zsebkendőt vesz elő a retikülből, de nem fújja bele az orrát, csak finoman megnyomkodja vele az orra alatti részt. Úgy csinálja, mintha műalkotást hozna létre azokkal a finom, apró mozdulatokkal.

A narancsok tetején újabb kitéremkedés. Egy lapos fémdoboznak gondolom. Ilyenben árulják a legdrágább bonbonokat és a legfinomabb teasüteményeket. Vendégeket várnak ma este – állapítom meg, és szememmel máris a pezsgősüveget kutatom a cekkerben. Látom is, ahogy egy pici barna valami kikukucskál a szatyorból. Ezt lesz az – nyugtázom, és már vizionálok is, ahogy a földalatti hirtelen elegáns nappalivá változik. Az úrinő, férjével, a megbecsült és elismert diplomátával, valamint két gyermekükkel, baráti társaságban ünnepel. Csakis ínycsecknek való, aprócska szendvicseket esznek meg kaviárt, pirítóssal, amit pezsgővel öblítenek le. Mindenki boldog. Egyszer én is az voltam.

Autóbalesetben elhunyt szüleim temetése után a toron odajött hozzám a nagy-

mamám, mert látta, hogy nem tudom abbahagyni a zokogást. Egy hófehér zseb-kendővel megtörölte az arcomat, az ölébe ültetett, és azt mondta, ha nem sírok tovább, elárul egy titkot. A fülemhez hajolt, és azt suttogta bele, ha ma éjszaka behunyom a szemem, ismét találkozhatom a szüleimmel, meg máskor is majd, ha leszáll az este. Olyan meggyőzően mondta, hogy hittem neki. Akkor, ott boldog voltam a félbehagyott szendvicsek, a kihörpintett borospoharak, a telesírt zseb-kendők között.

A nő végig simítja az arcát. Hárfán játszik így a mester. Bőre harmóniáját csupán néhány szarkaláb töri meg. Ötven körül lehet. Legfeljebb ötvenöt, de biztos vagyok benne, naphosszat kozmetikai szalonokban ül.

A cekker egyik oldalán alul, mintha egy rejtkehelyről akarna előbújni valami, újabb kidudorodást fedezek fel. Kissé szögletesnek látom, akár egy kisebb papírdoboz is lehet. Ajándékot képzelek bele. A nő kaphatta attól a férfitől, akivel titokban találkozott. Tulajdonképpen a bevásárlás csak ürügy volt a titkos randevú leplezésére. Elvetem az esti vendégség gondolatát is. Ellenben biztos vagyok abban, hogy a férfit egy kiállításon ismerte meg az asszony, s azóta kétszer is találkoztak. Krémest ettek a Zserbóban és kávéztak. A nő már első alkalommal megmondta a férfinak, közöttük semmi nem lehet, hiszen ő tisztességes férjes asszony. A második randira is csak azért ment el, hogy nyomatékosan közölje hódolójával, többé nem találkozhatnak. Aztán a búcsú után alibiből bevásárolt, felszállt a földalattira, és most még kissé háborgó lelkiismerettel hazafelé tart elegáns pesti lakásába.

Ugyanezt éreztem 5 éven át minden egyes titkos légyott után A miatt. Izgalmas, túlfűtött szerelmes esztendőik voltak ezek, de nem boldogok. Már az elején olyan tisztán láttuk a végét, akár az orrunk előtt lévő tárgyakat. Tizenöt év volt köztünk, meg persze két gyerek és egy feleség. Akik tudtak a viszonyunkról, azt mondták, csak az elveszített apámat látom benne. Öt éven át bujkáltunk, a hazugságainkkal együtt romlottunk meg, és mentünk tönkre, akár a napon kint felejtett sütemény. Aztán én a fővárosba költöztem, ő meg otthon maradt. Húsz év óta nem találkoztunk, de rendszeresen beszélünk, sosem felejtettük el egymást. Egyre jobban remeg a gyomrom.

A földalatti nyikorogva fékez, a Hősök terén az asszony leszáll, követem. Milyen szerencse, hogy én is épp ide beszéltem meg a találkozóm – gondolom, és közben nagyon figyelek, nehogy szem elől tévésszem az úrinőt. Legalább azt szeretném látni, merre indul hazafelé. A felszínen odalép egy rosszul öltözött, sovány férfihoz, és megcsókolják egymást. Meghökkenek. Aztán sietek, hogy hallótávolságba kerüljek. A férfi átveszi a cekkert, de addig szerencsétlenkedik, hogy az kicsúszik a kezéből, és minden kigurul belőle. Csak krumpli és egy nagyobb doboz gyufa. Se narancs, se bonbon, se pezsgő. A nő – miközben szedegetik a burgonyát – azt magyarázza a férjének, hogy a sógornője nem volt otthon, szóval nem tudta

odaadni a hazuról hozott zöldséget, viszont vett egy doboz prima, extra hosszú szárú gyufát, amit otthon a boltos nem árul. A férfi sürgeti, siessenek, mert mindjárt itt vannak a komájáék, akik felajánlották, hogy hazaviszik őket. Nyugtazzák, hogy így jobban jártak, mert három óra múlva már megetethetik a jószágokat.

– Na, aztán a maskarád bevált-e? – nevet jóízűen az ember, amikor felegyenesedik kezében a cekerrel.

– Az be – simogatja meg a férje arcát a nő. – Terusunknak nem kellett szégyenkeznie a fogadóórán, hogy az anyja parasztasszony. Csak ez a csizma töri nagyon a lábamat, alig várom, hogy visszaadjam a doktor asszonynak a többivel együtt.

A nő meg a férje egymás mellett szaporázzák lépteiket a téren át. Figyeltem őket, amíg valaki hátulról megfogja a vállamat.

– Szia, megjöttem – mondja A, és végigmér, tetőtől talpig. – Igazi pesti úrinő lettél – mosolyog, és megölel.

B. F. M. K. L. L. 2017

Bálványimádók

Debreczeny György

ott vagyok én is

kollázs Nyíri Erzsébet verseiből

ott van az éjjeli vonatfütty
a kihajtott kabátban
ott van benne a sár és a hó
és ott vagyok én is

ősapám kihajtott kabátjában
pogány élettánc lakik
ott vagyok a Margit-szigeten
József Attila szobránál is ott

sivatagi túra ez a kései szerelem
a pogány vonatfüttyben ott vagyok én is
József Attila szobránál ott van
a hegy a völgy a sár és a hó

az idő zárványa ez a kései szerelem
ősapám pogány vonatfütty
ott van bennem a sár és a hó
és ott vagyok én is

a kihajtott kabátban

a fák árnyát mondd ki

kollázs Baka Györgyi verseiből

mondd ki a fák árnyát mielőtt
a virágok felismerik a halált
semmit sem birtokolnak
Szolovjov madarai
veled vezethet-e út nélküled

a te dicsőséged zengeni
a gyerekkor patakjához odacsobognék
szárnycsapások hullnak az égből
mondd ki a fák árnyát mielőtt
a világok felismerik a halált

a csendet beviszem neked

kollázs Praszkeva verseiből

csendben beviszem neked
a fájdalmat csillagos éji órán
a gypet és a fákat
mert van remény a koponyában
homlokom körbefonja a parancs

a csendet beviszem neked
fájdalmasan éji csillagos órán
ma először éreztem igazán
Rodin vésőjét idegeimben
lepke lobog elő a robbanásból

kérdezem lét-e

kollázs Szekeres Mária verseiből

a mindennapok rozsdába maró századok
neked adom ki nem mondható bolyongásaim
mert végtelenek a te csapásaid Uram
a gyertya már nem ég
a szobor helye üres

magam vagyok a titok áttetsző testem
szirmai hullnak hajamra
ki önmagát úzi a gyertyafényben
annak nincs megérkezés
szép árnyék vagyok egyedül

ásott vagy fúrt kút a gondolat
nektek adom a bűvárfelszerelést
ó kegyelemben fegyelmezetten úszó csónakok
kérdezem lét-e
a csónakázás a Léthe vizén

csak átlibben

kollázs B. Tóth Klára verseiből

tiltott csöves a sárga villamoson
csak átlibben a mennyei szférába
nézzetek szét bársonytokból
előcibált színházi látcsövek
lebeg a város fölött a tiltott csöves
lebeg a tiltott város fölött

*

álmomban szétszaggattak a verebek
melyik valóságba nem szívárogo be fény?
magánya kilincseit sorra lenyomogatta
maga fölé nézett a béna gyermek
látta a lyukas cipőt
a sárga villamost